

یه ربع به جمعه

ضمیمه نوجوان

شماره ۱۱۹ ■ ۲۱ مهر ۱۴۰۱

نوجوان
جام جم

عطیه ضرابی

آشنایی با حافظ و لوازم جانبی‌اش دعای با حافظ

«ارادت چشم بادامی‌ها»

مصححان دیوان حافظ، متعلق به محمد قزوینی است. این پژوهشگر فرهنگ و ادب ایران، تمام وقت خودش را صرف مطالعه و تحقیق و تصحیح متون کهن می‌کرد که حاصل این کار پژوهشی، تصحیح دیوان حافظ با همکاری قاسم غنی است. این تصحیح یکی از معتبرترین تصحیح‌های دیوان حافظ است که از سال ۱۳۲۰ تا کنون راهنمای حافظ‌شناسان به حساب می‌آید. یعنی مرجع اصلی و خوبی برای دوستداران حافظ است و می‌توانید با خیال راحت به آن مراجعه کنید و از شعرهای شیرین او بنوشید!

«حافظ خوانی»

«اینجا براتون حافظ می‌خونم و معنی می‌کنم ولی قول میدم شبیه کلاس‌های حوصله سر بر ادبیات‌تون نباشه.» این جمله ایست که مدیر صفحه حافظ خوانی در یکی از بسترهای شنیدن پادکست، برای معرفی خودش نوشته است. او نام کاربری‌اش را باده پرست گذاشته است و در قسمت‌های مختلفی که منتشر می‌کند؛ غزل‌های حافظ را می‌خواند و معنی می‌کند. کلاس ادبیات‌تان را یادتان هست؟ کتاب فارسی پر بود از اشعاری که خیلی‌ها دوست‌شان داشتند و بعضی‌ها نه! این دوست عزیزمان در رقابتی سرسخت با کلاس ادبیات، اشعار حافظ را با خوانشی مقبول برایمان آماده می‌کند و در بسترهای زیادی بارگذاری می‌کند. می‌توانید با یک جست و جوی ساده در جناب گوگل، به تمامی این بسترها دسترسی پیدا کنید و شعر بشنوید و معنی اشعار حافظ را هم دریابید. به نظر می‌آید شنیدن شعرهای حافظ و تأمل و تفکر و تعمق و هر چیزی که بروزن تفعل است، می‌تواند ما را از گوش دادن به بسیاری از آهنگ‌هایی که یا غمگین‌مان می‌کند یا غمگین‌تر! یا اعصاب‌مان را خورد می‌کند و حرف‌های تازه‌ای نمی‌زند؛ نجات بدهد! مراقب باشیم که چه کلماتی به خورد گوش‌هایمان می‌دهیم تا روزی روزگاری، شرمندۀ شان نشویم و بتوانیم از شنیده‌هایمان دفاع کنیم. این دفعه برای خدا حافظی می‌گوییم؛ در پناه شعر باشید؛ شعر الحق که جای خوبی است!

آدم‌ها خواه ناخواه، یک سری لوازم جانبی دارند؛ یک سری چیزهایی که افزون بر خودشان، بهشان متصل است. حالا می‌خواهد خودش این‌ها را جور کرده باشد؛ یا بقیه! اگر آدم مهمی باشی، برای تعریف کردن از تو و مهارتت، هنرت، زندگی‌ات و واویه و او عمری که گذرانده‌ای، از هم‌جلو می‌زنند و می‌خواهند از تو بگویند! هر کس با هر چیزی که بلد است به میدان می‌آید. شاعرها با شعر، فیلم‌سازها با فیلم، گوینده‌ها با پادکست و عاشق‌ها با خواندن شعرهای حافظ از آنهایی است که در طول تاریخ، آدم‌های زیادی برای تهره خورد کردن برایش، سر و دست شکانده‌اند؛ برویم ببینیم چه نتیجه‌ای داشته است. در این صفحه، چهارتا از لوازم جانبی‌های لسان الغیب، حافظ شیرازی معرفی می‌شوند.

«عرفان حافظ»

معمولاً کتاب‌ها، گویاترین ابزار برای بیان حرف‌های مهم است. اگر این‌طور نبوده، خدا کتاب را برای خودش انتخاب نمی‌کرد. از این جهت، حافظ هم چون با کلام خدا خیلی رفیق صمیمی بود؛ از راهکار او استفاده کرد و او هم کتاب را برای خودش انتخاب کرد. فکر می‌کنید این زنجیره همین‌جا تمام می‌شود؟ خیر! حالا دوستداران، منتقدان، حافظ‌شناسان و خیلی از آدم‌های دیگر، برای تعریف از حافظ، نقد اشعار او یا شناساندن او به دیگران، از او تقلب کردند و باز هم کتاب را انتخاب کردند! تا حالا جلد‌های زیادی درباره‌ی لسان الغیب به چاپ رسیده و مردم آن را خوانده‌اند. اما همیشه «پُر‌ها» بیشتر به چشم می‌آیند. پربازدیدترین‌ها، پرفروش‌ترین‌ها و پرچاپ‌ترین‌ها! کتابی که بیشترین تعداد چاپ را درباره حافظ داشته است؛ «عرفان حافظ» اثر شهید مطهری است. این کتاب با بیان عرفان نظری و عرفان عملی شروع می‌شود و شهید مطهری معتقد است دیوان حافظ اشعاری دارد که مستقیماً از طریق عرفان سروده شده‌اند و به قول خودمان کم‌الکی نیستند این جناب حافظ! بقیه‌اش را می‌توانید به صورت صوتی، فایل فشرده یا کتاب بخوانید و لذت ببرید.

«مصحح امتحانی»

شما در خانه‌تان دیوان حافظ دارید؟ تجربه نشان داده است حتی اگر اهل فضل و ادب و ادبیات ایران و ایرانی نباشید؛ حتی اگر ایرانی نباشید! در خانه‌تان یک دیوان حافظ پیدا می‌شود. من نمی‌گویم هاه تجربه می‌گوید. هر وقت حوصله کردید، یک نگاهی به آن بباندازید؛ احتما رویش نوشته شده؛ به تصحیح محمد قزوینی. ما می‌خواهیم این حافظ‌شناس قدیمی و از دنیا رفته‌ی کاربرد را برایتان معرفی کنیم تا دیگر با آن نام غریبه نباشید! محمد قزوینی متولد سال ۱۲۵۶ بود و ۷۲ سال بعد از دنیا رفت اما چیزهای خوبی به جا گذاشت. اگر نگاهی روی جلد کتاب‌های دیوان حافظ بیندازید، متوجه می‌شوید که یکی از پرتکرارترین اسامی

